

60 ГОДИНИ СПИСАНИЕ

“ГЕОДЕЗИЯ, КАРТОГРАФИЯ, ЗЕМЕУСТРОЙСТВО”

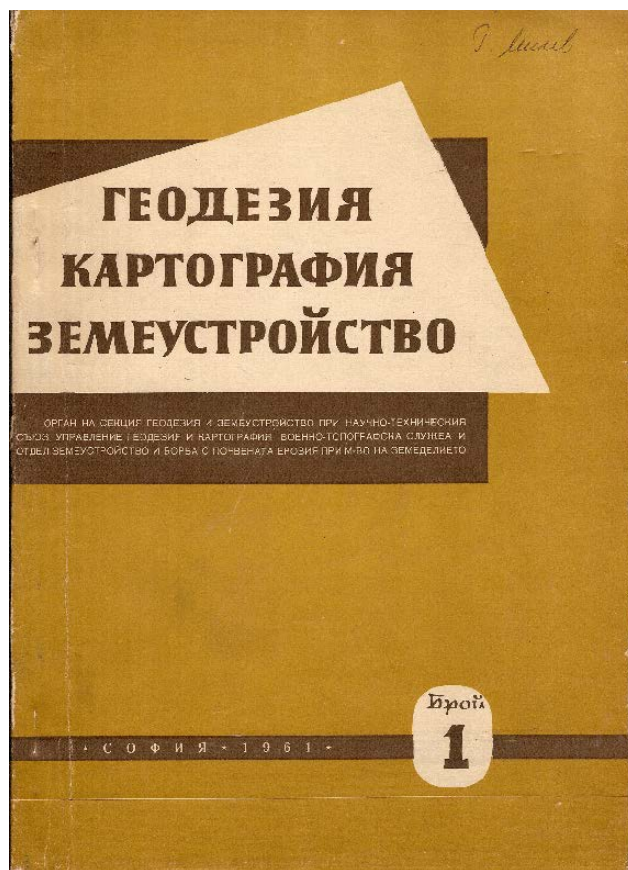
Георги Милев (BG)

РЕЗЮМЕ

Осъвременено са изложени са началните моменти от създаването на Списанието, тематиката, списването, особеностите свързани с издаването му през отделните етапи на неговото съществуване. Излага се насоченост на тематика на настоящия етап, международния обмен, проблемите по издаване на списанието и възможностите за неговото усъвършенстване и развитие. Оценено е мястото, ролята и значението на списанието за развитие на геодезическата професия в България, израстването на научните кадри и развитието на страната. Посочено е и значението и приносът му в българската геодезическа литература.

1. ОБЩИ ДАННИ И МАЛКО ИСТОРИЯ ЗА СПИСАНИЕТО

През настоящата година се навършват 60 години от полагането на началото на Списание “Геодезия, картография, земеустройство”- Орган на Съюза на геодезистите и земеустроителите в България (СГЗБ) при Федерацията на научно-техническите съюзи (ФНТС). Практически това е първото българско геодезическо списание което обхваща двата аспекта – природонаучен и инженерен и целия спектър от проблеми на науката геодезия. При това геодезията се разглежда в широк аспект като в това понятие се включват основно още **тясно свързаните с нея области** като Фотограметрия, Картография, Информатика, ГИС, Глобални спътникови навигационни системи, Кадастъра, Комасацията, Маркшайдерството, Хидрографията, Устройство и защита на територии, методи и технологии, особено Геопространствените, софтуер и други. За периода на своето съществуване от 1961 г. списанието премина дълъг път и развитие, започвайки от циклостилен бюлетин (фиг. 1). На този етап то вече съответства на съвременните изисквания за списание от такъв характер.

Фиг. 1

През 1981 г. проф. В. Пеевски, основател и главен редактор на списанието през по-голямата част от неговото съществуване пише, по повод неговата двадесет годишнина:

“Все още е пресен споменът у по-голямата част от геодезистите как започна да съществува нашето списание през 1961 г. първоначално като бюлетин с издатели Секцията по геодезия и земеустройство при Научно-техническия съюз (тогава не бяха учредени сегашните съюзи по отрасли), управление “Геодезия и картография, Военнотопографската служба и отдел “Земеустройство и борба с почвената ерозия” при Министерството на селскостопанското производство. Излизането на бюлетина беше прието тогава от колегията с голям ентузиазъм и интерес като нещо дълго желано, като духовна потребност, макар днес ние да разглеждаме със снизхождение неугледните му циклостилни страници”. И по-нататък “Издаването на бюлетина се подпомагаше от цялата геодезическа колегия. Нашите инженери геодезисти започнаха бързо и активно да участват като автори на страниците му, а доброволни активисти, членове на секцията по геодезия и земеустройство поеха сами грижата по абонирането му, която практика продължава досега цели 20 години.” “Списанието бързо успя да си създаде свой индивидуален почерк освен чрез тематиката си още и чрез художественото си оформление”, “От страниците на нашето списание се вижда ясно как е вървяло бурното революционно научно-техническо развитие на геодезията, фотограмметрията и картографията както и на земеустройството през последните десетилетия и в световен мащаб и съответно отражението и развитието на тези световни тенденции у нас с оглед нашите условия, нужди, икономически възможности и държавни задачи.

По нататък наред с проблемите съпътстващи издаването на списанието е направен анализ на отделните направления и рубрики застъпвани в списанието.

Традиционно сега съдържанието на списанието включва постоянни рубрики:
Геодезия;

Фотограмметрия, лазерно сканиране, спътникови изследвания;
Картография, ГИС;
Инженерна геодезия;
Кадастър и земеустройство;
Събития, прояви, новини и факти;
Книжнина;
Юбилеи;
In memoriam.

Наред с постоянните рубрики на основните клонове на геодезията се поддържат и допълнителни специални рубрики:

Образование
Професионална практика
Геодезията и литературата
Хидрография
В помощ на производството,
Съюзен живот
и др.

Развивано е тясно международното сътрудничеството със съответни списания на европейските страни. Всъщност по-нататък се прави преглед от който се вижда, че списанието практически е огледало на проблемите на геодезическата колегия и на страната в аспектите свързани с нея. От страниците на нашето списание може да се проследи как е вървяло бурното революционно научно-техническо развитие на геодезията, фотограмметрията и картографията както, на земеустройството и свързаните с тях области през последните десетилетия и в световен мащаб и съответно отражението и развитието на тези световни тенденции у нас с оглед нашите условия, нужди, икономически възможности и държавни задачи.

През изминатия 60 годишен период списанието просъществува благодарение на усилията, енергията и амбицията на геодезическата колегия, Сред нея особено трябва да се отбележат тези на неговите основни двигатели – главни редактори, редакционна колегия, редактори, автори и много други. Безспорно не може да не се спомене името на покойния проф. Васил Пеевски - инициатор, създател, главен редактор и основен двигател на списанието през по-голямата част от неговото съществуване. Също така и на останалите главни редактори, доц. д-р инж. Иван Кацарски, проф. д-р инж. Славейко Господинов и чл.-кор. проф. д-р инж. Георги Милев, на щатните зам. главни редактори – Иванка Даковска, Бисерка Копринска, сега проф. д.т.н. Георги Вълев и проф. д-р инж. Керанка Василева, редакторките Митка Велева, Румяна Ранчинска и инж. Олга Джоринска, сега Стоянка Комарова, както и многостранното съдействие на инж. Стоян Богданов и инж. Иванка Колева секретари на Съюза и инж. Николай Николов, който извършваше и предпечатната подготовка на списанието, която от много години преди това се извършваше от инж. Стефан Генков от ГЕХАИД. С издаване на списанието допринесоха, а други допринасят и сега, като д-р инж. Иван Калчев – председател на Съюза и чл. на редакционната колегия, направил твърде много за неговото дигитално издаване, инж. Кристина Гълъбова и сега инж. Бисерка Иванова - предпечатна подготовка, Много са членовете на редакционните колегия и останалите колеги, съдействали за съществуването на списанието, като специално трябва да посочим доц. д-р инж. Венета Коцева, инж. Белчо Бояджиев, инж. Никола Христов, към които има основание да се отправи заслужена благодарност. Безспорно благодарност дължим и на спонсорите на списанието от които ще споменем това на многократните спонсори инж. Златан Златанов и поч. проф. д-р инж. Иво Милев. Отделни броеве на списанието са

изцяло издадени със спонсорството на доц. д-р инж. Божидар Николов и д-р инж. Иван Калчев. Има издаден брой на списанието с вноски от членове на Управителния съвет.

Сътрудничеството на Съюза с ФНТС е с безспорна роля за съществуването на изданието. На редакцията е предоставено помещение в сградата на ул. „Г. Раковски“ 108 и ежегодно списанието е подпомагано финансово от Федерацията.

В миналото абонаментът за списанието е бил регулиран с ведомствените абонати, с организирани кампании по учебни заведения и по места от регионалните отговорници. Понастоящем Агенцията по геодезия, картография и кадастър подкрепя списанието с осигуряване на годишен абонамент.

Не можем да изброим всички които са съдействали, но всяка една подкрепа е била и ценна, полезна и заслужава нашата благодарност.

През първите 3 години (1961 – 1963) списанието е циклостилно издание. Следващите години то е с нормален печат като оформлението му съществено се подобрява.. На 25 март 1965 година е Учредителния конгрес на СБГЗ. Подробна информация за Конгреса е публикувана в брой 1-2 на списанието през същата година. В този брой върху първата страница е посочено, че списанието вече е орган на СГЗБ. До 1980 година гл. редактор е проф. В. Пеевски. До 1994 година главен редактор е доц. д-р И. Кацарски, следващите две години е доц. д-р Сл. Господинов, а от 1997 година досега – чл.-кор. проф. д-р Г. Милев. През 1997 година списанието има ново оформление, като върху корицата му е изобразена емблемата на Съюза. Това оформление е запазено досега. От 2010 година печатът е цветен върху луксозна хартия.

Настоящото изложение представлява разширение и допълнение на статиите на автора по повод 40 и 50 годишнината на Списанието [1], [2], [3].

2. ОБЛИК, СЪДЪРЖАНИЕ И МЕЖДУНАРОДЕН ОБМЕН

Съвременният облик и съдържане на списанието, запазвайки традицията, тясно се вписва в рамките на проблемите на развитието на страната, международната интеграция и сътрудничество и достижения на геодезията. Запазва и поддържа сериозния (класически, академичен) си вид. Проблематиката продължава да се поддържа в широк обхват, като се дава място и на най-актуалните съвременни научни и приложни проблеми и новости, заедно с важни проблеми на страната и колегията. Целта е във всеки брой да има разнообразие и всеки абонат и читател да намери интересни за него материали. Да се осигури по-голяма прегледност и достъпност до излаганата материя. За целта при оформянето отделните статии съдържат подзаглавия базирани на десетичната номерация. При това обезателно с резюме и уводна част, от която бързо да стане ясно за характера и същността на третираните проблеми. Статиите обезателно сега се придружават с заглавие и резюме на английски език, а съдържанието през определени периоди, освен на български се отпечатваше и на английски и немски език. В някои от броевете са публикуват по-специални статии и на английски език, придружени с резюме на български, практика която в последно отпадна. С това се удовлетворяваха някои международни изисквания и се даваше възможност за по активен международен обмен и възможности за набиране на статии, икономическа изгода при издаването и задоволяване на интереса на частта от научната колегия която ползва английски език. Това е правилно решение но все още съществуват проблеми за възприемането му. На страниците на списанието намират място становища на Съюза по важни национални проблеми на геодезията – законопроекти, организацията, мястото и роля, отделни нормативни документи и др. Публикуват се и важни нормативни документи в пълен вид с което те стават достъпни до широката геодезическа общност. Списанието публикува и материали от важни национални и международни симпозиуми конференции и събития

от живота на Съюза, като напр. важни годишнини от неговото създаване и събитията свързани с неговото съществуване. Не са изпуснати и новостите отразявани във вид на статии или реклами (наши и чуждестранни), информации за датите на международни научни прояви, рецензии и отзиви на книги и много други. Дава се информации за дейци на геодезията, юбилеи и в памет на напуснали ни колеги.

На корицата на списанието, както се отбеляза, от 24 години стои богатата на съдържание емблема на Съюза (фиг. 2).

Важен етап в усъвършенстване на типографското оформление на списанието е въвеждането на самостоятелна предпечатна обработка на текстовия и графичен материал публикуван в списанието. От 2009 г. предпечатната обработка вече се изпълнява в Съюза.

Издаването на списанието се осигурява от редакционна колегия с обезателно рецензиране на предлаганите статии за печат. Рецензентите са членове на Редакционната колегия и висококвалифицирани специалисти и най-вече научни работници и преподаватели от различни университети.

По традиция се поддържаше сравнително широк международен обмен с много страни. Обменът бе постоянен с около 15 сродни геодезически списания на европейски страни както и епизодично по отделни поводи. С дигиталното му издаване и наличието на Интернет този проблем е решен ефективно. Списанието традиционно се реферираше в някои реферативни бюлетини или заглавията се отразяват в списания. Броеве на списанието се съхраняват в Националната библиотека. Националната агенция за ISSN е присъдила на списанието ISSN (International Standard Serial Number) международен стандартен номер за периодични и други продължаващи издания, съответно 0324-1610 за печатното издание и 2535-0927 за електронното издание, което се публикува на интернет страницата на СГЗБ.

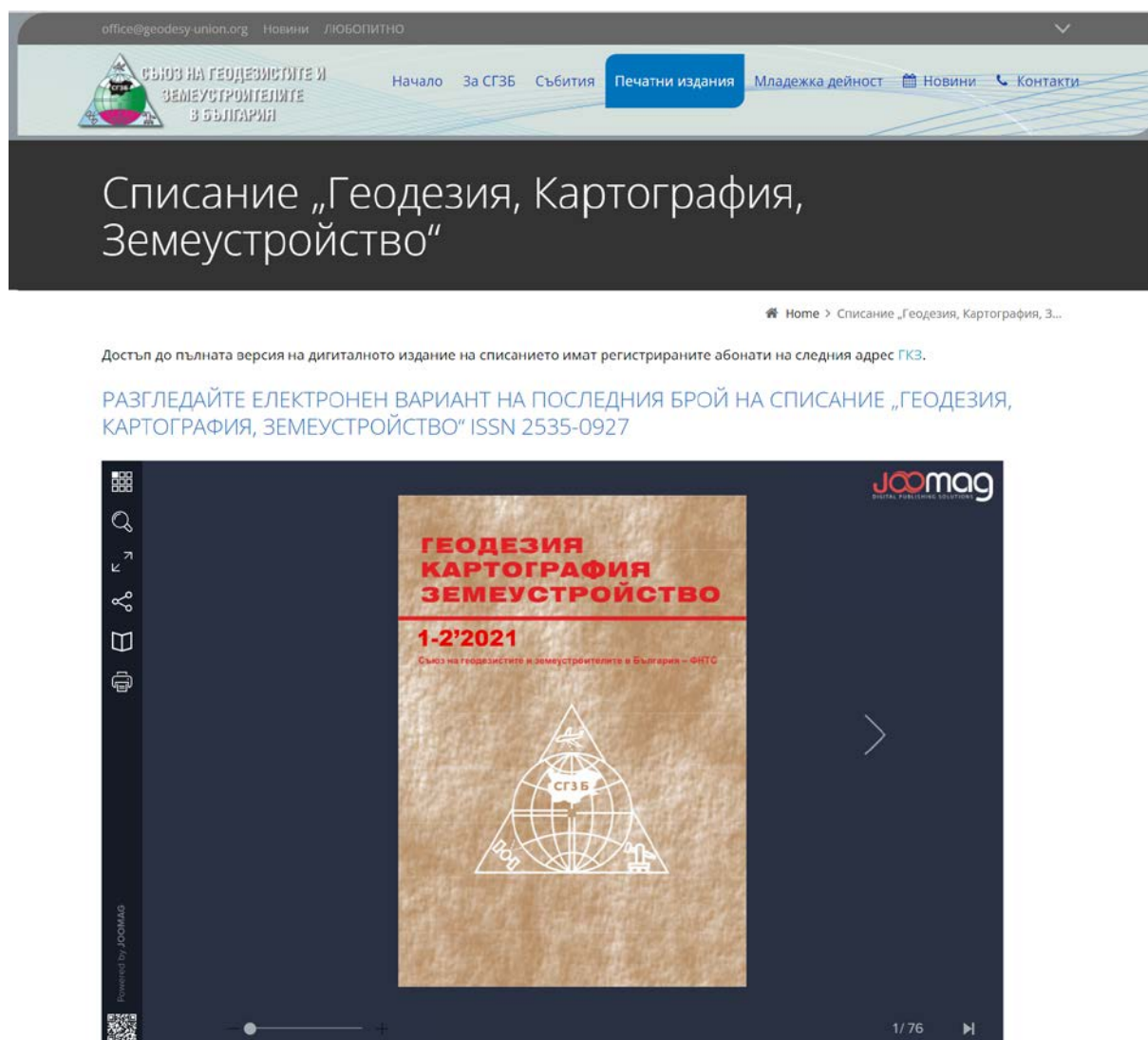
3. ИЗДАВАНЕ И УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА СПИСАНИЕТО

Издаването на списанието е свързано с редица проблеми, затруднения и грижи през периода на прехода. Преди всичко това са финансовите проблеми, каквито изпитват повечето от издателите на съюзните списания във ФНТС. Това наложи през по-голяма част от последните години да се търсят спонсори включително и от чужбина. Не малък друг проблем е осигуряването на достатъчни материали за печат. Икономическите трудности накараха много от пишещите колеги да вложат своите сили, енергия и ориентация към жизненото си осигуряване вместо към научни и други публикации. Проблеми се явяват и при осигуряването на постоянен щатен редактор на списанието. Това безспорно също нарушава ритъма и качеството на неговото издаване.

Оценявайки възможностите и обстановката у нас, световните тенденции и развитието на интернет мрежата и услугите, усиленото международно сътрудничеството и редица други издаването на списанието следва да се съобразява с всичко това. Безспорно вече то се подготвя в електронен вид.

Списанието наред със отпечатването на статии, информации, рецензии, новости и много други в областта на геодезията, фотограметрията, картографията, кадастъра и свързаните с нея области, като поземлената реформа, доклади от симпозиуми и много други, ще продължава да публикува становища и важни нормативни документи, които стават лесно достъпни за нашите специалисти. Заедно с това ще се търси неговото подобрене и обогатяване, за което се очаква съдействието на цялата геодезическа колегия. Очаква се също и по-широк достъп до повече читатели, а също и намиране на спонсори за неговото издаване.

От 2015 г. списанието се публикува в електронен вид и да е достъпно on-line на интернет страницата на Съюза (http://geodesy-union.org/?page_id=1668):

Фиг. 2. Сегашна корица на електронната версия на списанието

Освен възможност за преглед на текущият брой на списанието на интернет страницата се поддържа архив с броевете от 2011 г. Редакционната колегия има амбиция да дигитализира и предложи архив от заглавните страници и съдържанието на всички книжки, публикувани от началото на издаването на списанието.

Издаването на списанието в дигитална форма беше потвърдена от решението на УС за включване в членския внос на достъп до електронното издание. Както вече се отбеляза, през 2017 г. електронното издание на списанието ГКЗ получи ISSN номер 2535-0927. С тази модерна форма за разпространение на съюзното списание се премина към нови възможности за оцеляване на традицията на СГЗБ, в съзвучие със съвременните тенденции и с поглед към бъдещето, когато вероятно ще се окаже и единственият възможен начин за публикуването му.

4. РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА СПИСАНИЕТО ЗА РАЗВИТИЕ НА ГЕОДЕЗИЧЕСКАТА ПРОФЕСИЯ, ИЗРАСТВАНЕТО НА НАУЧНИТЕ КАДРИ И РАЗВИТИЕТО НА СТРАНАТА

В своята 60 годишна история списание “Геодезия, картография, земеустройство“ изигра изключителна роля за развитието на геодезическата професия, израстването на научните кадри, професионалната квалификация на геодезистите у нас и развитието на страната. На неговите страници, както вече се отбеляза до сега, намериха разглеждане всички актуални професионални проблеми на съответния етап от развитието на страната. Няма важен национален, държавен проблем, свързан с геодезията, който да не е дискутиран на страниците на списанието. Примерите са много, известни са и няма да се изброяват. Наред с другото би следвало особено да се подчертае, че списанието беше практически единствена трибуна където можеха да публикуват своите трудове млади научни работници. Не случайно при присъждането им на научни степени и звания основната част, да не кажем почти всички им трудове са публикувани в списанието и до голяма степен в сборниците от ежегодните международни симпозиуми провеждани от 31 години ежегодно у нас. Още веднъж ще подчертаем, че списанието остана една от основните предпоставки за научното и професионалното им израстване. Това е изключително важно за тяхното професионално и жизнено подпомагане.

5. ПРИНОСЪТ НА СПИСАНИЕТО В БЪЛГАРСКАТА ГЕОДЕЗИЧЕСКА ЛИТЕРАТУРА

Наред с вече отбелязаното би трябвало да се подчертае, че Списанието има изключително значение и принос за развитието, обогатяването и документирането на българската геодезическа литература. В Списанието са публикувани материали от почти всички аспекти на геодезическата литература у нас. Това са в областта на науката, историята, производството, нормативни документи, рецензии, обществени изяви, книгопис, библиография и много други,

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Списание „Геодезия, картография, земеустройство“ на Съюза продължава да бъде издавано редовно и то на обществени начала. То обхваща основни аспекти – природонаучен, инженерен и целия останал спектър от проблеми на науката геодезия. Има своя постоянен собствен облик. Стремещт продължава да бъде към неговото подобряване и обогатяване, за което се очаква и съдействието и сътрудничеството на цялата геодезическа колегия. Съществуват обаче постоянни затруднения, свързани с набирането на материали за печат. Налага се и в последните години се обединяват броеве и издаване на двойни книжки, без това да се отрази на обема му. Заедно с това финансирането също продължава да бъде проблем. Частично проблемът се решава чрез абонамент, отчисления от международния симпозиум и епизодични спонсори. Видът на Списанието се промени много в положителна посока в сравнение с началния период на издаването му. Предпечатната подготовка на Списанието вече се прави от Съюза. Отпечатва се на гланцирана хартия. Отпечатването на отделните броеве на списанието е на ниво. Отправяме апел към нашата колегия за абониране на по-голям брой обществени абонати. Всъщност останалите абонати са на символични цени, особено за пенсионери, студенти и ученици.

Изминалите 60 години през които се издава съюзното списание “Геодезия, картография, земеустройство” са достоен повод през настоящата година да се отбележи

това изключително събитие в историята на българската геодезия. Трудно може да се изтъкнат изчерпателно дори основните достойнства и значението му. Необходимо е обаче да се засилят убеждението, усилията и инвестирането за по нататъшното издаване, развитие и усъвършенстване, за разширяване на неговата достъпност до всички членове на геодезическата колегия у нас и възможността за по-широко интегриране със съвременния свят на глобализацията. Събитието е също повод да отдадем заслуженото на онези, които го създадоха и всички които са работили и работят за неговото съществуване и развитие.

Тържествената част по повод 60 годишнината на списанието ще бъде съчетана с провеждането на Международния симпозиум „Съвременните технологии, образованието и професионалната практика в геодезията и свързаните с нея области “. София, 04-05 ноември 2021 г.

БЛАГОДАРНОСТИ:

Авторът изказва благодарност на зам. гл. редактори проф. д. т. н. Г. Вълев и проф. др. инж. Керанка Василева, и особено на д-р инж. И. Калчев – председател на СГЗБ, инж. И. Колева – секретар на СГЗБ и доц. д-р инж. В. Коцева, чл. ред. колегия на списанието за предложените подобрения и допълнения на статията.

Управителният съвет на Съюза изказва . . . на дългогодишния (25 г.) Главен редактор на списанието чл.-кор. проф. д-р инж. Георги Милев за . . .

Особена благодарност Управителният съвет на Съюза изказва на Изпълнителния директор на Агенцията по геодезия, картография и кадастър инж. Виолета Коритарова за Поздравителния адрес и дългогодишната ѝ дейност в Редакционната колегия на списанието.

ИЗТОЧНИЦИ

1. Милев, Г. 40 години списание “геодезия, картография, земеустройство. Геод., картогр., земеустр. 2001, 4-5, 3-5; Сборник доклади. Международен симпозиум „ Геодезически, фотограметрични и спътникови технологии – развитие и интегрирано приложение”. София 08-09 ноември 2001. СГЗБ, 486
2. Милев, Г. 50 години списание “Геодезия, картография, земеустройство”. ГКЗ. 2011, 5-6, 3-7
3. Пеевски, В. 20 години списание „Геодезия, картография, земеустройство”. ГКЗ. 2001, 6, 3- 6.

Автор:

Чл-кор. проф. д-р инж. Георги Милев,
главен редактор
milev@geodesy-union.org